

dr hab. Anna Kaczmarek-Wiśniewska
Instytut Nauk o Literaturze
Uniwersytet Opolski

Ocena
dorobku naukowo-badawczego oraz dydaktyczno-organizatorskiego
dr Łukasza Szkopińskiego w postępowaniu habilitacyjnym
w dziedzinie nauk humanistycznych, dyscyplina: literaturoznawstwo

Informacje ogólne o kandydacie

Dr Łukasz Szkopiński uzyskał tytuł magistra filologii romańskiej (specjalność: język francuski z językiem hiszpańskim) na Uniwersytecie Łódzkim na podstawie pracy pt. *Correspondance de la reine Marie-Antoinette : étude historique et littéraire* (promotor : dr hab. prof. UŁ Witold Konstanty Pietrzak) w roku 2009, a już w cztery lata później, tj. w roku 2013, obronił w trybie *co-tutelle* (na Sorbonie i Uniwersytecie Łódzkim) rozprawę doktorską pt. *L'Œuvre romanesque de François-Guillaume Ducray-Duminil*, przygotowaną pod kierunkiem prof. Michela Delona i dr hab. prof. UŁ Tomasza Kaczmarka, uzyskując tym samym tytuł doktora nauk humanistycznych w zakresie literaturoznawstwa.

Kariera zawodowa Habilitanta związana jest z macierzystym Uniwersytetem Łódzkim, w którym zatrudniony jest od 2016 r. na stanowisku adiunkta w Zakładzie Językoznawstwa Stosowanego i Dydaktyki Języków Romańskich Instytutu Romanistyki.

Ocena dorobku naukowo-badawczego ze szczególnym uwzględnieniem osiągnięcia naukowego – rozprawy habilitacyjnej

Jako główne osiągnięcie zgodne z art. 219 ust. 1 pkt. 2a Ustawy, Habilitant wskazał monografię pt. *Le Romanesque ténébreux d'Étienne-Léon de Lamothe-Langon* [Mroczne powieści Étienne-Léona de Lamothe-Langona]. Książka, której recenzentami wydawniczymi są prof. Wiesław Malinowski z UAM i dr hab. Andrzej Rabsztyń z UŚ, została wydana w Wydawnictwie Uniwersytetu Łódzkiego i liczy 286 stron.

Autor monografii stawia sobie za cel przedstawienie jednego z aspektów twórczości Étienne-Léona de Lamothe-Langona (1786-1864), piszącego w I połowie XIX wieku, a dziś zapomnianego niemal zupełnie, niezwykle płodnego autora różnorodnych gatunkowo utworów: powieści klasyfikowanych jako *roman noir* – powieści gotyckie, apokryficznych

autobiografii znaczących postaci z historii Francji, a także powieści obyczajowych i historycznych oraz opracowań pseudohistorycznych, z których najbardziej znanym pozostaje bez wątpienia *Histoire de l'Inquisition en France* [Historia Inkwizycji we Francji, 1829]. Książka dr Szkopińskiego skupia się na pierwszym w wymienionych nurtów twórczości Lamothe-Langona, tj. *roman noir*. Podstawową motywację Autora stanowi fakt, że – podobnie jak w przypadku wybranej przez niego jako temat rozprawy doktorskiej twórczości F. G. Ducray-Duminila – istnieje istotna luka badawcza dotycząca tego aspektu dorobku literackiego Lamothe-Langona i jego znaczenia dla rozwoju gatunku: jedyna monografia naukowa poświęcona temu pisarzowi, autorstwa Richarda Switzera, pochodzi sprzed sześciu dekad (1962) i omawia pokrótce całą twórczość Lamothe-Langona, nie skupiając się w sposób szczególny na jego powieściach gotyckich. Jest to zresztą, jak słusznie podkreśla Autor rozprawy, zgodne z ogólną tendencją krytyczną, w której ten gatunek przez długi czas nie doczekał się właściwej pozycji i oceny; stąd też skupienie krytyki na fałszywych autobiografiach autorstwa analizowanego pisarza oraz na jego tekstach historyczno-obyczajowych, o których, w przeciwieństwie do powieści gotyckich, można odnaleźć wzmianki w specjalistycznych źródłach. Należy zatem podkreślić, że dr Szkopiński już po raz drugi na swej naukowej drodze znajduje się w sytuacji pioniera, kładącego podwaliny pod bardziej szczegółowe badania na temat pisarza, którego twórczość okazuje się istotna tak dla historii literatury francuskiej, jak i europejskiej.

Monografię dr Szkopińskiego można z całą pewnością uznać za niezwykle szerokie i kompletne opracowanie dotyczące powieści gotyckich Lamothe-Langona. Główną hipotezą badawczą swojej pracy Autor uczynił założenie, że – wbrew akademickim uprzedzeniom towarzyszącym przez wiele lat powieści gotyckiej jako literaturze „drugiego sortu” – utwory Lamothe-Langona stanowią bardzo interesujący materiał do refleksji zarówno na temat ewolucji tego gatunku we Francji od epoki Restauracji do Monarchii Lipcowej, jak i na temat powieści gotyckiej jako rodzaju literatury popularnej, której doceniona współcześnie wartość faktograficzna znakomicie uzupełnia główny nurt literackiego kanonu. Stąd wniosek Habilitanta, że powieści gotyckie Lamothe-Langona są niezwykle istotne dla rozwoju *roman noir* we Francji, tak z uwagi na ich niezwykle bogactwo tematyczne, wielość wątków i postaci oraz dbałość o szczegóły historyczne, jak i ze względu na swoiste „dostosowywanie się” do zmieniających się mód i trendów literackich na przestrzeni trzydziestu lat; czynniki te pozwalają wysnuć przekonujące i rzetelnie umotywowane naukowo wnioski dotyczące rozwoju francuskiej powieści gotyckiej od romantyzmu do zarania epoki realizmu. Swoją hipotezę dr Szkopiński opiera na analizie jedenastu powieści Lamothe-Langona, powstałych w

latach 1816-1842; monografia przedstawia również biografię pisarza i recepcję jego dzieł w czasach mu współczesnych oraz obecnie, a także podejmuje próbę systematyzacji nazewnictwa stosowanego w odniesieniu do powieści gotyckiej, która w krytyce francuskojęzycznej bywa nazywana powieścią „mroczną” (*roman noir*), „przerażającą” (*roman terrifiant*) czy – w późniejszym okresie – „frenetyczną” (*roman frénétique*). Wywód Autora rozróżnia ponadto „właściwe” powieści gotyckie Lamothe-Langona i te, które na podstawie odmiennych cech gatunkowych zostają sklasyfikowane jako post-gotyckie oraz gotycyzujące.

Monografia składa się ze *Wstępu*, czterech niejednorodnych objętościowo rozdziałów oraz *Konkluzji*. Taki podział uzasadniony jest zarówno wspomnianą wyżej główną tezą badawczą pracy, jak i rozległością zamierzonych rozważań; w moim przekonaniu struktura pracy jest starannie przemyślana i trafnie skomponowana. Jedyna uwaga krytyczna – nie umniejszająca zresztą wartości pracy – dotyczy nadmiernej w moim odczuciu lakoniczności konkluzji poszczególnych rozdziałów, a w szczególności pozostawiania jako konkluzji rozdziału nie skomentowanego cytatu (rozdział I). Rozdziały I i IV, o charakterze raczej dokumentalnym niż interpretacyjno-analitycznym, nie zawierają osobnych wstępów, natomiast rozdziały II i III, typowo analityczne, poprzedzone są krótkimi, kilkulinijkowymi wstępami, co również uważam za uzasadnione z punktu widzenia konstrukcji całej rozprawy. Wywód dopełniają 23 ilustracje będące reprodukcjami oryginalnych ilustracji z pierwszych (lub jednych z pierwszych) wydań powieści Lamothe-Langona.

We *Wstępie* Habilitant wyjaśnia przyczyny zainteresowania omawianą tematyką, charakteryzując Lamothe-Langona jako „giganta literatury popularnej I połowy XIX wieku” oraz „pisarza wielu paradoksów”, co z punktu widzenia czytelnika od razu sytuuje monografię w interesującej – czy wręcz intrygującej – perspektywie poznawczej. *Wstęp* podkreśla również zamiar Autora wypełnienia wspomnianej wyżej istotnej luki w badaniach nad francuską powieścią gotycką, precyzuje literacki korpus analizy oraz zapowiada pokrótce treść poszczególnych rozdziałów. Należy tu zwrócić uwagę na bogactwo i wiarygodność analizowanych źródeł: Habilitant dotarł nie tylko do XIX-wiecznych wydań dzieł Lamothe-Langona oraz do tekstów krytycznych i prasy z epoki, ale również do przechowywanego w Northwestern University w USA rękopisu dziennika pisarza, co dowodzi bez żadnych wątpliwości godnej uznania rzetelności i dociekliwości badawczej dr Łukasza Szkopińskiego.

Rozdział I monografii jest rozdziałem historiograficznym, przedstawiającym w zwięzły, lecz wyczerpujący sposób biografię i zarys twórczości Lamothe-Langona oraz sytuującym pisarza na tle ogólnej tradycji literackiej I połowy XIX w., a także naświetlającym recepcję jego twórczości (szczególnie powieści historyczno-obyczajowych oraz apokryficznych wspomnień

postaci historycznych) przez czytelników, profesjonalnych krytyków oraz prasę. Istotną wartość tej części wywodu stanowi przekonujące wykazanie słuszności twierdzenia krytyka Louisa de Santi, że dzięki swej niesłychanej płodności i umiejętności serwowania czytelnikowi fikcji mającej wszelkie pozory historycznej prawdy, Lamothe-Langon stanowi jedną z dwóch czołowych postaci – obok Aleksandra Dumasa – mających wpływ na kształtowanie się mentalności Francuzów w odniesieniu do narodowej historii.

Rozdział II stanowi swoiste przygotowanie do analizy wybranych powieści gotyckich i koncentruje się na analizie ich paratektu, który okazuje się bardzo istotną kanwą dla rozważań *stricto* literackich. Dr Szkopiński analizuje tu kwestię nazwisk (lub ich braku), jakimi Lamothe-Langon podpisywał swoje utwory; znaczenie informacji o rzekomym tłumaczeniu przez pisarza danego utworu z innego języka; budowę i znaczenie charakterystycznych dla powieści gotyckich „podwójnych” tytułów (np. *L’Ermite de la tombe mystérieuse, ou Le Fantôme du vieux château* [Pustelnik z tajemniczego grobowca, albo Zjawa ze starego zamczyska]); będące niemal normą u Lamothe-Langona dedykacje poszczególnych utworów konkretnym osobom oraz pojawiające się często motta, anonimowe lub zaczerpnięte z klasyki literatury francuskiej. Dr Szkopiński pochyla się również – w kontekście historycznych pasji Lamothe-Langona, a w szczególności jego upodobania do średniowiecza – nad przedmowami i przypisami, stosowanymi przez pisarza w jego powieściach gotyckich, oraz nad kilkoma aspektami technicznymi badanych utworów: zagadnieniem konstrukcji i następstwa fabularnego poszczególnych rozdziałów, kwestią śródtytułów, a także szkatułkową budową niektórych tekstów. Tego rodzaju analiza, przeprowadzona niezwykle rzetelnie, stanowi bardzo cenny materiał dla znawców powieści gotyckiej, pozwalający na rozważania komparatystyczne np. z klasycznym angielskojęzycznym nurtem tego gatunku reprezentowanym przez Matthew Gregory Lewisa czy Ann Radcliffe.

Rozdział III skupia się na konkretnych zagadnieniach warsztatu pisarskiego Lamothe-Langona jako autora powieści gotyckich. Autor pracy analizuje tu poszczególne elementy świata przedstawionego: konstrukcję postaci, ze szczególnym uwzględnieniem klasycznego dla *roman noir* schematu: bohater pozytywny - pomocnik bohatera pozytywnego - bohater negatywny, a także osobną refleksją poświęconą postaciom kobiet, istotom nadprzyrodzonym, które poddane zostają próbie typologii, oraz postaciom historycznym; następnie elementy Bachtinowskiego chronotopu: przestrzeń diegetyczną (ze zwróceniem uwagi na zamki, obiekty sakralne, sekretne przejścia i podziemia, a także przestrzeń kreowaną przez naturę z uwzględnieniem rzeczywistych toponimów) oraz czas. Na uznanie zasługuje w tej części wyjątkowo czytelna, starannie przemyślana struktura wywodu, porządkująca refleksję wokół

konkretnych zagadnień i systematyzująca je w sposób pozwalający na wysnucie trafnych i uprawnionych naukowo wniosków.

Ostatni, czwarty rozdział rozprawy pochyła się nad hybrydowym charakterem powieści gotyckich Lamothe-Langona, określonym przez Autora w zakończeniu rozdziału III jako „hybrydyczność zarazem gatunkowa, tematyczna i formalna”. W tej części monografii Habilitant stawia pytanie o „postgotyckość” niektórych *roman noir* analizowanego autora w kontekście ewolucji gatunku, a także pochyła się nad znaczeniem dla fabuły pierwiastków nadprzyrodzonych oraz intrygi miłosnej. Ostatni podrozdział tej części książki omawia kwestię obecności w fabule powieści gotyckich Lamothe-Langona elementów historycznych, reprezentujących zarówno „wielką” historię europejską (np. wątek Wielkiej Rewolucji Francuskiej), jak i historię Francji czy wręcz jej południowych regionów, z których wywodził się pisarz (np. wątek krucjaty przeciwko katarom w XIII-wiecznej Langwedocji). Podkreślając znaczenie pasji historycznej Lamothe-Langona dla tworzenia wiarygodnego tła dla niezwykłych fabuł jego powieści gotyckich, Habilitant stwierdza, że pisarz starał się nałożyć na *roman noir* gorset bardzo modnej wówczas powieści historycznej, tworząc w ten sposób swoisty, właściwy tylko sobie wariant gatunkowy powieści gotyckiej.

Konkluzja monografii podsumowuje zarówno charakter spuścizny literackiej Lamothe-Langona w aspekcie jego wpływu na innych pisarzy, znaczenia jego dorobku historyczno-obyczajowego i apokryficznego, stanowiącego podstawowe źródło jego niezwyklej popularności w latach 20. XIX wieku, jak i ową szczególną, indywidualną koncepcję *roman noir* stworzoną przez pisarza. Przyznając słuszność krytykom twierdzącym, iż bez Lamothe-Langona ewolucja powieści gotyckiej we Francji byłaby zapewne bardzo podobna, jeśli nie identyczna, Habilitant zdecydowanie opowiada się jednak za postulatem ocalenia od zapomnienia twórczości Lamothe-Langona oraz za jej wartością jako bogatego źródła materiału do rozważań w różnych dziedzinach badań literackich.

Uważam, że Pan dr Łukasz Szkopiński pisze w sposób świadczący nie tylko o wielkiej erudycji i dogłębnej znajomości omawianych zagadnień, ale także o godnej uznania kulturze literackiej i ogólnohumanistycznej. Niewątpliwy walor książki stanowi również nienaganna, literacka francuszczyzna, łącząca werwę i potoczystość narracji z precyzją stosowanej terminologii. W mojej opinii monografia dr Szkopińskiego stanowi bardzo cenną pozycję wypełniającą lukę w badaniach literackich nad *roman noir* i – w szerszej perspektywie – nad literaturą popularną pierwszej połowy XIX wieku.

Pozostałe osiągnięcia naukowo-badawcze

Przed uzyskaniem stopnia doktora Habilitant opublikował 5 tekstów stanowiących rozdziały monografii naukowych. Po doktoracie, oprócz opisanej wyżej pozycji, na dorobek dr Łukasza Szkopińskiego składają się: oparta na rozprawie doktorskiej monografia pt. *L'Œuvre romanesque de François Guillaume Ducray-Duminil* (Paryż 2015, 298 s.), wydanie krytyczne i tłumaczenie (we współautorstwie z dr hab. prof. UŁ Anitą Staroń) powieści Octave'a Mirbeau *Wśród nieba* (Łódź 2017, 171 s.) oraz wydanie krytyczne powieści F.G. Ducray-Duminila *Victor, ou l'enfant de la forêt* (Paryż 2019, 505 s.), a także 31 tekstów, w tym 11 artykułów i 20 rozdziałów w monografiach wieloautorskich. Już sam ten ilościowy zarys dorobku Habilitanta można uznać za nietuzinkowy.

Dorobek ten zasługuje również na wysoką ocenę w aspekcie jakościowym. Teksty autorstwa dr Łukasza Szkopińskiego ukazały się w monografiach polskich i zagranicznych wydawanych przez prestiżowe wydawnictwa (IBL PAN, Universitas, Classiques Garnier, Peter Lang) oraz w czasopismach zagranicznych („Revue d'Études Françaises”, „Romantische Zeitschrift für Literaturgeschichte - Cahiers de Histoire des Littératures Romanes”) i prestiżowych czasopismach polskich („Acta Universitatis Lodzianis. Folia Litteraria Romanica”, „Kwartalnik Neofilologiczny”, „Romanica Cracoviensia”). W prowadzonych przez dr Szkopińskiego badaniach zarysowuje się pięć głównych osi refleksji: relacje pomiędzy dokumentem parahistorycznym a literaturą (przed doktoratem i bezpośrednio po nim), twórczość F. G. Ducray-Duminila (przed doktoratem oraz kilka lat po nim), różne aspekty powieści gotyckiej na podstawie analizy dzieł różnych autorów, m. in. Mme de Genlis czy Anne Mérard de Saint-Just (przez cały okres aktywności badawczej Habilitanta), zagadnienia wykorzystania w literaturze języka propagandy oraz *argot* (przez cały okres aktywności badawczej Habilitanta) oraz – od mniej więcej 5 lat – twórczość Étienne'a-Léona de Lamothe-Langona, w szczególności jego *romans noirs*. Dziesięć wybranych artykułów składających się na przedstawiony mi do oceny korpus, napisanych w języku francuskim i polskim, wpisuje się w cztery z wymienionych obszarów refleksji dr Szkopińskiego. I tak, trzy spośród wybranych tekstów, tj. *L'Autre, ou la vision de l'étranger dans les romans de François Guillaume Ducray-Duminil* (rozdział w monografii wieloautorskiej *Mediterráneo inter/transcultural El Otro, el lugar del otro, la lengua des otro / Méditerranée inter/transculturelle L'Autre, le lieu autre, la langue autre*, Palma 2018), *W labiryncie zagadek i sekretów, czyli tajemnica według Ducray-Duminila* (rozdział w monografii wieloautorskiej *Dawne literatury romańskie. W świecie tolerancji i nietolerancji, zagadek i tajemnic*, Kraków 2018) oraz « *Victor, ou l'Enfant de la*

forêt » de Ducray-Duminil et ses métamorphoses scéniques (artykuł w czasopiśmie naukowym „Romantische Zeitschrift für Literaturgeschichte – Cahiers de Histoire des Littératures Romanes”, 2021) analizują różne aspekty twórczości pisarza, który – jako jeden z ojców francuskiej literatury popularnej – stał się wcześniej dla Habilitanta źródłem inspiracji do napisania rozprawy doktorskiej oraz opartej na niej monografii. Kolejne cztery teksty, tj. *Gotycyzm w powieści francuskiej końca XVIII w. na przykładzie « Historii Księżnej C*** » Madame de Genlis* (rozdział w monografii wieloautorskiej *Gotycyzm w literaturze i kulturze lat 1760-1830*, Warszawa 2020), *Volonté, puissance, désir : les ressorts de « ces doux frémissements de la terreur » dans « Les Ombres sanglantes » de J.P.R. Cuisin* (artykuł w czasopiśmie naukowym „Kwartalnik Neofilologiczny”, 2020), *« Le Château noir, ou les Souffrances de la jeune Ophelle » : entre Mme de Genlis et Mrs Radcliffe* (rozdział w monografii wieloautorskiej *Au croisement des cultures, des discours et des langues. Cent ans d'études romanes à l'Université de Varsovie (1919-2019)*, Warszawa 2021) oraz *L'avènement du vampire romantique dans l'ombre de Polidori: entre Bérard et Nodier* (rozdział w monografii naukowej *Héritages/Subterfuges. Études dix-neuviémistes*, Poznań 2022), poruszają różne aspekty powieści gotyckiej i gotycyzującej (motyw cierpienia kobiety uwięzionej w starym zamczysku, kwestie pożądania i mocy w wymiarze fizycznym i nadprzyrodzonym, wątek szaleństwa z miłości i jego relacja ze wzorcami rodem z angielskojęzycznej powieści gotyckiej czy ewolucja postaci wampira) na przykładzie dzieł kilku autorów reprezentujących schyłek XVIII i I połowę XIX wieku. W trzecią oś refleksji, dotyczącą wykorzystania w literaturze *argot* i języka propagandy, wpisują się dwa z wybranych przez Habilitanta tekstów: *La Place de l'argot dans « Le Cœur double » de Marcel Schwob* (artykuł w czasopiśmie naukowym „Acta Universitatis Lodzianis. Folia Litteraria Romanica”, 2016) oraz *Le(s) langage(s) dans « 'Ann'quinn Bredouille »* (rozdział w monografii wieloautorskiej *Argot et crises*, Frankfurt am Main 2017). Wreszcie ostatni z nich, *Le problème de la superstition dans « La Vampire, ou la Vierge de Hongrie » de Lamothe-Langon* (rozdział w monografii naukowej *Foi, croyance et incroyance au XIX^e siècle*, Wrocław 2019) dotyczy już bezpośrednio twórczości É.-L. de Lamothe-Langona, a więc najnowszego chronologicznie obszaru zainteresowań dr Szkopińskiego.

Korpus tekstów przesłanych do oceny obejmuje również krytyczne wydanie powieści F. G. Ducray-Dumenila *Victor, ou l'enfant de la forêt*, wydane przez Classiques Garnier – jedno z najbardziej prestiżowych francuskich wydawnictw publikujących teksty krytyczne dotyczące literatury francuskiej. W wydaniu tym dr Szkopiński jest autorem obszernego, ponad 20-stronicowego wstępu, pełniącego zarazem rolę komentarza do kontekstu społeczno-

kulturowego utworu, oraz wszystkich przypisów, tak słownikowych, jak i tych o charakterze językowym (znaczenie słów przestarzałych, objaśnienie dawnej pisowni wyrazów, zawiłości dawnej składni itp.).

Warto tu podkreślić, po pierwsze, interdyscyplinarność i wszechstronność prowadzonych przez Habilitanta badań, które, obok badań ściśle literackich, wpisują się również w pewnym stopniu w obszar językoznawstwa i – pośrednio - antropologii kulturowej, po drugie zaś wysoki poziom merytoryczny i naukowy wszystkich ocenianych tekstów. Liczba cytowań wykazana w analizie bibliometrycznej obejmuje łącznie 23 teksty w bazie Google Scholar, z 8 cytowaniami.

Oprócz samodzielnego wydania krytycznego wspomnianego wyżej utworu, dr Szkopiński jest też współredaktorem naukowym dwóch monografii naukowych: *Zbrodnia. Występek. Wykroczenie. Mikrokosmos Kryminału* (wspólnie z dr hab. prof. UŁ Anitą Staroń, Łódź 2012, 191 s. – przed doktoratem) oraz *Populismo y propaganda: entre el presente y el pasado* (wspólnie z dr hab. prof. UŁ Agnieszką Woch, Łódź 2020, 252 s.). Dr Szkopiński jest również współzałożycielem i redaktorem naczelnym czasopisma naukowego *e-Scripta Romanica* (40 pkt.) oraz cenionym recenzentem artykułów naukowych na potrzeby czasopism polskich i zagranicznych („Orbis Linguarum”, „Mots”, „Çédille, revista de estudios franceses”, „Revue d'Études Françaises”, „Lublin Studies in Modern Languages and Literature”) oraz monografii wieloautorskich – łącznie od 2014 r. recenzował w systemie *peer to peer* 11 artykułów oraz opublikował 1 recenzję książki.

Od początku swojej kariery naukowej Habilitant wziął udział w 38 krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych, w tym 28 po doktoracie, każdorazowo jako prelegent. Dr Szkopiński jest aktywnym uczestnikiem wielu konferencji, w których również brał lub bierze udział, m. in. corocznych spotkań romanistów-specjalistów w zakresie literatury francuskiej XIX wieku, mogę więc stwierdzić, że Habilitant zawsze w bardzo interesujący sposób przedstawia wyniki swych badań, a wygłaszane przez niego referaty stają się pretekstem do wielu pytań i ożywionych dyskusji. Habilitant pełnił również kilkakrotnie funkcję organizatora konferencji: przed doktoratem był członkiem komitetu organizacyjnego dwóch międzynarodowych konferencji poświęconych językoznawstwu (2010) i szeroko pojętym badaniom kulturowym (2011), natomiast po doktoracie był członkiem komitetu organizacyjnego (2016) i dwukrotnie sekretarzem (2018) międzynarodowych konferencji o charakterze dydaktycznym i/lub interdyscyplinarnym.

Dr Łukasz Szkopiński jest uznawany za eksperta w swojej dziedzinie zarówno na Uniwersytecie Łódzkim, jak i na forum krajowym i międzynarodowym. Na macierzystej

uczelni Habilitant ma na swoim koncie dwa granty przyznane w ramach dotacji celowej dla młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich na Wydziale Filologicznym UŁ: w roku 2016 na projekt *Powieść francuska epoki rewolucyjnej* oraz, rok później, na projekt *Francuska literatura przełomu XVIII i XIX wieku na przykładzie twórczości François Guillaume'a Ducray-Duminila i Alexandrine Sophie de Bawr*; został także powołany do oceny dwóch projektów w ramach konkursu doktoranckich grantów badawczych (2022). W wymiarze krajowym dr Szkopiński był kierownikiem grantu badawczego MINIATURA 1 przyznanego przez Narodowe Centrum Nauki (2018-2019) na projekt pt. *Powieść francuska epoki rewolucyjnej, czyli literatura zapomniana – na przykładzie utworu « Victor, ou l'enfant de la forêt » François Guillaume'a Ducray-Duminila*, co z całą pewnością można uznać za potwierdzenie jego samodzielności badawczej. Samodzielność tę potwierdza również wiele kwerend i staży badawczych w ośrodkach zagranicznych; warto tu podkreślić, że kwerendy naukowe Habilitanta miały miejsce w prestiżowych ośrodkach, jak Bibliothèque Nationale de France w Paryżu (dwukrotnie – w latach 2017 i 2022), British Library (2018) oraz Chicago Public Library (2018). Dr Szkopiński wyjeżdża także regularnie w ramach programu ERASMUS+, w tym aż sześciokrotnie na Université Sorbonne Paris Nord; wszystkie te pobyty oraz ich owoce w postaci publikacji świadczą o jasnej, klarownej wizji własnego rozwoju naukowego, jaką wypracował dr Łukasz Szkopiński, co jest szczególnie cenne u przyszłego samodzielnego pracownika nauki.

Na szczególną uwagę i wyrazy wyjątkowego uznania zasługuje fakt uzyskania przez Habilitanta prestiżowych stypendiów naukowych. Dr Szkopińskiemu dwukrotnie przyznano stypendium The Kosciuszko Foundation (2012 – University of Notre Dame, stan Indiana, USA; 2019 – Yale University), w 2019 r. uzyskał on trzyletnie stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla wybitnych młodych naukowców, zaś w roku 2022 r. otrzymał stypendium Fulbrighta na University of Virginia (USA), co stanowi niezbitny dowód, że dr Łukasz Szkopiński jest badaczem zdecydowanie wyróżniającym się w środowisku naukowym, a jego dotychczasowe osiągnięcia zostały docenione przez krajowe i międzynarodowe gremia specjalistów. Kolejnym świadectwem uznania, jakim cieszy się Habilitant, jest jego członkostwo w międzynarodowym konsorcjum *Memory, Identity, Integration to Identify Analysis Models in media Communication*, pracującym nad projektem dotyczącym języka propagandy i łączącym we współpracy uczelnie m.in. we Włoszech (Palermo), Hiszpanii (Madryt, Sewilla) i Portugalii (Porto). Dr Łukasz Szkopiński jest także członkiem kilku towarzystw naukowych: Asociación de Francesistas de la Universidad Española (AFUE),

Société des études romantiques et dix-neuviémistes, Society of Dix-neuviémistes oraz Akademickie Towarzystwo Romanistów Polskich „Plejada”.

Do osiągnięć dr Szkopińskiego należy również zaliczyć aktywną działalność translatorską w zakresie tłumaczenia literatury francuskiej na język polski. Dowodem tego jest współudział w dokonaniu pierwszego polskiego tłumaczenia powieści Octave’a Mirbeau *Wśród nieba* (wspólnie z dr hab. prof. UŁ Anitą Staroń, Łódź 2017) oraz samodzielnie dokonane przez Habilitanta tłumaczenia dwóch sztuk teatralnych: „Kierownik budowy” J. F.-Louis Merleta (wchodzące w skład antologii przekładów pt. *Francuski teatr społeczny na przełomie XIX i XX wieku*, tom pt. *Twarze i maski kultury mieszczańskiej*, red. T. Kaczmarek, Łódź 2016) oraz „Czerwony strajk” J. Conti i J. Galliena (wchodzące w skład kolejnego tomu tej samej serii, tom pt. *Bunt wykluczonych*, red. T. Kaczmarek, Łódź 2018). Tego rodzaju działalność bardzo dobrze dopełnia aktywność *stricto* naukową Habilitanta, jednocześnie otwierając przed nim nowe obszary rozważań literackich.

Uważam, że tak przedstawiający się dorobek naukowy – szczególnie biorąc pod uwagę czas, jaki upłynął od uzyskania przez Habilitanta stopnia doktora (10 lat) – bez wątplenia można uznać za godny najwyższego uznania i bezwarunkowo cenny pod względem naukowym i poznawczym. Dorobek ten w pełni potwierdza dojrzałość naukową dr Łukasza Szkopińskiego i jego konsekwentną pracę nad rozwojem własnych zainteresowań w kilku obszarach z wykorzystaniem wszelkich możliwości oferowanych przez macierzystą uczelnię, instytucje partnerskie oraz fundacje patronujące nauce. Ilość, a przede wszystkim kategoria wyjazdów, w jakich uczestniczy dr Szkopiński (w szczególności zaś stypendia The Kosciuszko Foundation, stypendium Fulbrighta oraz nagroda Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla wybitnych naukowców) są dobitnym świadectwem poważania, jakim Habilitant cieszy się w krajowym i międzynarodowym środowisku naukowym.

Działalność dydaktyczna oraz popularyzatorska

Jeśli chodzi o zajęcia dydaktyczne, są one prowadzone przez Habilitanta zgodnie z ukończonym kierunkiem studiów i specjalizacją naukową (historia literatury francuskiej, kultura Francji XVIII wieku, historia literatury hiszpańskiej, kultura współczesnej Hiszpanii, praktyczna nauka języka francuskiego i języka hiszpańskiego). Od początku zatrudnienia w Uniwersytecie Łódzkim dr Łukasz Szkopiński nieprzerwanie sprawuje funkcję pełnomocnika dyrektora Instytutu Romanistyki UŁ ds. praktycznej nauki języka francuskiego, co pozostaje w ścisłej relacji z organizowanymi przez niego konferencjami naukowymi o charakterze dydaktycznym (2016: „Multi-Lingua-Didactica – Nowy wymiar dydaktyki języków obcych w

edukacji szkolnej i akademickiej”) i interdyscyplinarnym (2018: „Populismo y propaganda: entre el pasado y el presente” oraz „Le poids des mots”). W ciągu siedmiu lat pracy dr Łukasz Szkopiński zrecenzował również znaczną liczbę prac dyplomowych: ponad dwadzieścia prac licencjackich i trzy magisterskie.

W ramach działalności organizacyjnej dr Szkopiński jest członkiem Rady Wydziału Filologicznego UŁ, Rady Instytutu Romanistyki UŁ oraz Rady Elektorów tej uczelni. W latach 2016-2020 był także członkiem Rady Naukowej Wydziału Filologicznego UŁ. Stale współpracuje z Université Paris Nord, gdzie regularnie prowadzi zajęcia w ramach programu ERASMUS+, a także z innymi francuskimi uczelniami oraz instytucjami samorządowymi, czego efektem jest np. zorganizowanie serii wykładów w dwusetną rocznicę śmierci F.G. Ducray-Duminil (08.11.2019) pt. *Rencontre avec un écrivain d'autrefois, Ducray-Duminil* w Ville d'Avray pod Paryżem (współpraca z Sorbonne Université oraz z Société des Amis du musée de Ville d'Avray).

Wysoka jakość i znaczenie wszystkich wymienionych działań zostały docenione przez władze uczelni: dwukrotnie – w latach 2017 i 2020 – dr Łukasz Szkopiński otrzymał nagrodę Dziekana Wydziału Filologicznego UŁ za działalność dydaktyczną i organizacyjną, zaś w 2022 r. – nagrodę Rektora UŁ dla Wybitnego Naukowca w konkursie „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza” oraz nagrodę za istotny wkład w ewaluację jakości działalności naukowej w Uniwersytecie Łódzkim w latach 2017-2021.

Wniosek końcowy

Konkludując, stwierdzam, że moja ocena zarówno monografii habilitacyjnej dr Łukasza Szkopińskiego, jak i pozostałego jego dorobku naukowo-badawczego jest bardzo wysoka. Habilitant wnosi istotny wkład w rozwój dyscypliny badawczej, którą reprezentuje, zaś wysoki poziom merytoryczny i naukowy jego tekstów oraz wspomniana wyżej niezwykła rzetelność i dociekliwość badawcza, połączona z umiejętnym i konsekwentnym wykorzystaniem narzędzi rozwoju w postaci stypendiów, kwerend i grantów, czynią z niego wybitnego i znakomicie rokującego specjalistę w omawianym obszarze badań tak na gruncie polskim, jak i międzynarodowym.

Również na polu działalności dydaktyczno-popularyzatorskiej aktywność Habilitanta budzi uznanie, szczególnie biorąc pod uwagę znaczenie funkcji pełnionych przez niego na macierzystej uczelni oraz stałą i aktywną współpracę z zagranicą w zestawieniu z godną podziwu aktywnością naukową.

W oparciu o przepisy art. 219 ust. 1 pkt 2 z 20.07.2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r. poz. 574 ze zm.), z **głębokim przekonaniem stwierdzam, że rozprawa habilitacyjna oraz dorobek naukowy Habilitanta są wartościowe, oryginalne i w dużym stopniu nowatorskie, a zatem stanowią podstawę do nadania mu stopnia doktora habilitowanego. Wniosuję zatem o nadanie dr Łukaszowi Szkopińskiemu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych, w dyscyplinie literaturoznawstwo.**

Opole, 17 lipca 2023 r.

Anna Kaczmarek-Wiśniewska
dr hab. Anna Kaczmarek-Wiśniewska